

درآمدی بر پدافند غیرعامل در شهرهای

جدید

شهر جدید مهستان

تألیف:

دکتر مصطفی خزایی (عضو کمیته مدیریت بحران و پدافند غیرعامل شرکت عمران شهر جدید مهستان)

مهندس عباس قنبری (مدیرعامل شرکت عمران شهر جدید مهستان)

مهندس رضا مؤمنی (مدیرعامل شرکت عمران شهر جدید ایوان کی)

مهندس ذبیح اله زارع (عضو هیئت مدیره شرکت عمران شهر جدید مهستان)

دکتر جواد حسینی (دانش آموخته دکتری جغرافیا و برنامه ریزی شهری)

انتشارات شهرسازی

۱۴۰۲

شناسه افزوده : خزائی، مصطفی. ۱۳۶۴

عنوان و نام پدیدآور : درآمدی بر پدافند غیرعامل در شهرهای جدید، شهر جدید مهستان / تألیف: مصطفی خزائی ... (و دیگران)

مشخصات نشر : تهران: انتشارات شهرسازی، ۱۴۰۲.

مشخصات ظاهری : ۲۶۶ ص.

شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۹۳۲۱۸-۹-۸

وضعیت فهرست نویسی : فبا

یادداشت : تألیف مصطفی خزائی، عباس قنبری، رضا مؤمنی، ذبیح اله زارع، جواد حسینی.

موضوع : دفاع غیرنظامی -- ایران -- مهستان

موضوع : برنامه ریزی شهری -- شهرهای جدید -- مهستان

رده بندی کنگره : UA۹۲۶

رده بندی دیویی : ۳۶۳/۳۵۰۹۵۵

شماره کتابشناسی ملی : ۹۲۶۶۶۸۴

درآمدی بر پدافند غیرعامل در شهرهای جدید، شهر جدید مهستان

تألیف: مصطفی خزائی، عباس قنبری، رضا مؤمنی، ذبیح اله زارع، جواد حسینی

ناشر: انتشارات شهرسازی

چاپ: اول - ۱۴۰۲

شمارگان: ۱۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۳۲۱۸-۹-۸

این اثر، مشمول قانون حمایت مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است. هرکسی تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مؤلف (ناشر) نشر یا پخش یا عرضه نماید مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

سازمان اسناد و کتابخانه ملی

نشانی دفتر مرکزی: تهران، خیابان کارگر جنوبی، کوچه فردوسی، پلاک ۱۷، تلفن: ۵۵۶۴۳۶۷

پایگاه اطلاع رسانی و فروشگاه اینترنتی: www.Shahrsaziiran.com، پست الکترونیکی: Shahrsaziiran@Gmail.com

موضوع پدافند غیرعامل در جهان هستی از قدمتی به اندازه تاریخ زندگی انسان برخوردار است. انسان‌های اولیه برای در امان ماندن از خطر تهاجم حیوانات و تهدیدات پیرامونی خود به غارها و بالای درختان و دیگر مأمن‌های طبیعی پناه می‌بردند. با متمدن شدن تدریجی جوامع بشری و شکل‌گیری زندگی شهری احساس نیاز به امنیت بیشتر شد و جوامع شهری برای ایجاد امنیت و حفاظت شهر از تهاجم دشمنان اقدام به ساخت و احداث دژها، قلعه، حصار، خندق، دیوارها و موانع دفاعی در پیرامون شهرها نمودند. در این راستا در طول تاریخ بشری تسلیحات تهاجمی و به تبع آن اقدامات دفاعی نیز شاهد تغییر و تحول چشمگیری بوده و این پیشرفت و فناوری کماکان ادامه یافته و فرآیند و روندی اجتناب‌ناپذیر به خود گرفته است.

تهدیدات آینده در ابعاد نظامی، سیاسی، اقتصادی، فرهنگی - اجتماعی و زیست‌محیطی، با استفاده از علوم و فناوری و با هدف و پایش اراده مفروضات و درک حریف، وادارسازی او به کنش یا واکنش، فلج کردن، شوک، مرعوب و دلسرد سازی، بازداشتن، آسیب زدن و نابود کردن طراحی و اجرا خواهند گردید. جمهوری اسلامی ایران به علت ضعف ترتیبات امنیتی پایدار و توافق شده در محیط پیرامونی خود با تهدیدات فراوان و گوناگونی (از قبیل جرائم سازمان‌یافته افراط‌گرایی، تنش‌های قومی - مذهبی، دولت‌های ضعیف و مداخلات قدرت‌های فرامنطقه‌ای) روبه‌رو است که به سبب تحولات و روندهای منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای بازتولید می‌شوند. از آنجاکه این تهدیدات و آسیب‌پذیری‌ها، وابستگی خاص به ملیت، مرز و حاکمیت ملی کشورها ندارند لازم است متولیان امور دفاعی کشور، با رصد متغیرهای محیطی، توان و مهارت پیش‌بینی تهدیدات آینده را داشته باشند.

مطالعه تنوری‌های تهدید و نبرد در دو حوزه نظامی و غیرنظامی در نیم قرن اخیر نشان‌دهنده برنامه‌ریزی همه‌جانبه دشمنان (آمریکا و رژیم صهیونیستی) علیه جمهوری اسلامی ایران با راهبرد فلج سازی متمرکز از طریق فشار بر مردم به منظور ایجاد گسست بین مردم و حاکمیت است. این سناریوی اصلی دشمن است که حاکی از بیشتر بودن سهم حوزه مردم نسبت به سایر حوزه‌هاست که بر اساس نظریه عملیات مردم محور استوار است. لذا ساماندهی و برنامه‌ریزی‌های حوزه‌های شهری که بیشترین درصد از فعالیت‌های اقتصادی اجتماعی، سیاسی و ... را در خود متمرکز کرده‌اند، در کاهش خسارات و هزینه‌های زیاد به آن از مهم‌ترین اقدامات پدافند غیرعامل است که در مدیریت شهری بایستی مدنظر قرار گیرد.

پیچیدگی محیط شهری که درهم تنیدگی روابط انسانی - اجتماعی در کنار تعامل انسان با محیط، شامل سازمان‌ها، تأسیسات، فناوری‌ها، سازه‌ها و سخت‌افزارهای ضروری زیست بشر را در بر گرفته از دلایل عمده پیچیدگی پدافند غیرعامل شهری است که این مهم با دارا بودن یک الگوی منسجم و قابل پیاده‌سازی در حوزه شهری قابل دستیابی است.

۱	فصل اول: تهدیدات محیطی و دفاع شهری
۲	مقدمه
۲	مفهوم تهدید
۳	اقسام تهدیدات
۴	طبقه‌بندی تهدیدات از منظر حوزه رخداد
۴	۱. تهدیدات طبیعی
۵	۲. تهدیدات غیر طبیعی (انسان ساخت)
۷	تهدیدات عمده آینده و ویژگی‌های آن
۱۳	تهدیدهای مرتب‌تر بر فضای شهری
۱۸	اهداف تهدیدها
۱۹	اولویت‌های تهدید (تهاجم بر مبنای اهداف)
۲۰	دفاع غیر نظامی (دفاع شهری)
۲۱	دفاع شهری در بستر تاریخ
۲۳	سیر تحول تاریخی دفاع شهری قبل از اسلام
۲۵	سیر تحول تاریخی دفاع شهری بعد از اسلام
۲۷	تهاجم و آثار آن بر شهرها
۳۰	جمع بندی
۳۳	فصل دوم: پدافند غیر عامل
۳۴	مقدمه
۳۴	مفهوم پدافند
۳۶	اهداف پدافند غیر عامل
۳۷	مناسبات مدیریت بحران و پدافند غیر عامل
۳۹	سازمان پدافند غیر عامل در ایران
۳۹	مأموریت سازمان پدافند غیر عامل در ایران
۳۹	معرفی اسناد بالادست دفاع شهری و پدافند غیر عامل
۴۳	تبیین سیاست‌های کلان پدافند غیر عامل بر مبنای اسناد فرادست
۴۸	ملاحظات پدافندی در طرح ریزی‌ها بر مبنای اصول اتخاذ شده از اسناد فرادست
۴۹	سطح بندی اقدامات پدافند غیر عامل

۵۰	نقش و اهمیت پدافند غیر عامل
۵۱	مقایسه بحران ناشی از تهاجم و بحران‌های ناشی از حوادث طبیعی
۵۲	تفاوت در روش‌های اصلی پیشگیری و کاهش اثرات در حوادث طبیعی و تهاجم‌ها
۵۴	قدامات اساسی پدافند غیر عامل
۵۷	ویکرد پدافند غیر عامل در پروژه‌های کشور
۵۷	حوزه‌های پدافند غیر عامل بر اساس سازمان پدافند غیر عامل
۵۸	مدل‌های سنجش و تحلیل الزامات پدافند غیر عامل
۶۵	سطح‌بندی مراکز تحت پوشش پدافند غیر عامل
۶۷	سابقه پدافند غیر عامل در جهان و ایران
۷۸	جمع‌بندی
۸۱	فصل سوم: شهرهای جدید
۸۲	مقدمه
۸۲	سیر تاریخی مفهوم شهر جدید
۸۵	تحلیل و بررسی معیارهای شهر جدید
۸۹	مفهوم شهرهای جدید از دیدگاه علم برنامه ریزی شهری
۹۱	ضرورت احداث شهرهای جدید معاصر
۹۵	دلایل ظهور شهر جدید، انواع و ویژگی‌های آن‌ها
۹۶	سیر تحولات شهرهای جدید در ایران
۹۸	مروری بر خاستگاه شهرهای جدید ایران
۱۰۱	گونه شناسی شهرهای جدید در ایران
۱۰۳	علل عدم تحقق نقش شهرهای جدید در منطقه شهری کلان‌شهرها
۱۰۴	۱. عدم تفکیک برنامه‌های بلند مدت، میان مدت و کوتاه مدت
۱۰۴	۲. عدم انطباق با ساختار و استخوان بندی کالبدی مجموعه
۱۰۴	۳. عدم انطباق با ساختار اجرایی و نظام مدیریت شهری و مجموعه
۱۰۶	۴. عدم جدیت سیاست‌گذاران و عدم تطابق برنامه‌های عملیاتی و سیاست‌های کلان
۱۰۶	۵. تغییر سیاست‌های کلان‌شهر نشینی از جهت گیری در ایجاد مطلوبیت و کیفیت شهری به سوی جهت گیری برای تامین مسکن
۱۰۶	۶. عدم توجه به تفاوت‌های بنیادین شهرهای جدید با سایر نقاط شهری
۱۰۷	۷. اعمال رویه‌های متناقض